

Lars Sjalander
KOM/LEDN

Möte i användarrådet för kommunikation 3 april 2019

Närvarande:

David Ståhlberg, David Ståhlberg AB, ordförande
Diana Corman, Socialstyrelsen
Lena Orpana, TCO
Lotta Sima, SVT
Magnus Forslund, SKL
Robin Linderborg, Datastory
Gunnar Fors, Riksdagen
Martin Hofverberg, Hyresgästföreningen
Sascha Granberg, J++
Hampus Brynolf, Intellecta
Camila Salazar Atias, Fryshuset
Anders Hansson, Konjunkturinstitutet
Daniel Vencu Velasquez, SSU Stockholm
Lisa Thiel, KOM/LEDN, SCB
Sara Brinkberg, KOM/DESIGN (delvis), SCB
Emma Luukka, KOM/SI (delvis), SCB
Cecilia Westström, KOM/LEDN (delvis), SCB
Lars Sjalander, KOM/LEDN, sekreterare, SCB

Frånvarande:

Albert Askeljung, UNDP

1 Välkommen – SCB:s kommunikationschef Lisa Thiel

2 Vem är David Ståhlberg och vad vill han i sin roll som ordförande?

- Egen företagare som hjälper företag att få loss kraften genom nya arbetssätt. Arbetar med förändringsledning med bas i digitalisering.
- Bakgrund Google, Procter and Gamle m.fl.. Tung akademisk bakgrund.
- Med skenande digitalisering behövs ett starkt samhällsbygge.

Genomgång av SCB:s uppdrag och relaterade underlag:

- Regleringsbrevet (lättillgänglig för användarna)
- Strategi 2020 – tillgodose användarnas behov av statistik med hög kvalitet plus tre mål till. David lyfter SCB:s höga ambition vad gäller sitt uppdrag
- Visning av SCB:s varumärkesfilm
- SCB:s förhållningssätt: mod, tillit, ansvar och ansvarstagande.
- Varumärkets personlighet
- Syftet med användarråden

Rådsklimat, önskan

- Nyfikna
- Ambitiösa
- Höja blicken på SCB
- Tillitsfull relation
- En hjälpande funktion till kommunikationsavdelningen
- Fokusera på några områden där skillnad kan ske på kort tid, två områden.
- Ett (radikalt) utifrån-perspektiv
- Rena praktiska förbättringsförslag från de som använder SCB:s statistik ofta

Fokus 2019

1. Skapa ett nyfiken, ambitiöst och tillitsfullt rådsklimat
2. Hjälpa kommunikationsteamet på SCB genom att:
 - a. Höja blicken och ambitionsnivån med avseende på ett par kritiska områden
 - b. Delge konstruktiv feedback om inkrementella förbättringar

3 Alla i rummet presenterar sig, med ev. förväntningar på sitt uppdrag

- Daniel Vencu Velasquez, SSU Stockholm, samt facklig koppling.
- Gunnar Fors, chef 40-tal utredare på RUT. Storanvändare av statistik
- Lena Orpana, statistiker på TCO. Beställer en del undersökningar
- Sascha Granberg, J++, journalist. Datadriven journalistik. Vill ha mer SCB-data, har inte alltid råd.
- Diana Corman, Socialstyrelsen.
- Cecilia Westström – biträdande avdelningschef kommunikationsavdelningen, SCB
- Lotta Sima, SVT, representerar journalistgruppen, håller även kurser och föreläsningar om hur nyttja statistik
- Anders Hansson, Konjunkturinstitutet, kommunikationsavdelningen.
- Emma Luukka, strategi och innehåll, kommunikationsavdelningen SCB
- Camila Salazar, Fryshuset, nationellt ansvarig för sociala verksamheter, statistik och siffror ger makt. Arbetar med polariseringsfrågor, ge makt åt unga m.m.
- Hampus Brynold, vice vd Intellecta
- Sara Brinkberg, design och publicering, kommunikationsavdelningen SCB
- Magnus Forslund, SKL, titel statistiker, scanna av webben och hitta och förstå, istället för att fråga? Hitta nya vägar
- Robin Lindborg, datajournalist, Datastory, folkbildning med utgångspunkt i data
- Lisa Thiel, kommunikationschef SCB, användarrådet är otroligt viktigt för SCB:s uppdrag att göra statistiken tillgänglig och förståelig.
- Lars Själander, sekreterare i användarrådet, kommunikationsstrateg med fokus ledningskommunikation, kommunikationsavdelningen SCB

4 Vad gör SCB:s kommunikationsavdelning?

SCB:s kommunikationsavdelning – vad gör vi och vår uppgift

- SCB en av 28 SAM (statistikansvariga myndigheter). Hur kan vi samordna detta är en fråga SCB tittar på.
- Kommunikationsavdelningen finns i Stockholm och Örebro

- Stor utmaning att motivera medborgarna att lämna uppgifter. Unga och utrikes födda är svårast att nå.
- Uppdatering av varumärket: visuell och språklig identitet.
- Analys av användarnas behov. SCB ser nu över befintlig strategi (Strategi 2020). Vilka är vi till för, är en huvudfråga? SCB har träffat många användare i fokusgrupper eller enskilda intervjuer. Utdrag:
 - Ett tydligt önskemål är statistik nedbruten på lokal nivå
 - Statistikdatabasen (SSD) behöver bli enklare
 - SCB ska vara mer av expert och ge mer stöd
- SCB är till för medborgaren
- SCB har sett nio typer av förädlare, som kan vara en väg till medborgarna.
 - Lärare
 - Utredare/analytiker
 - Internationella organisationer
 - Privata företag
 - SAM
 - Intresseorganisationer
 - Politiska beslutsfattare
 - Forskare
 - Media
- Förändrad roll t.ex. från Produktorientering till Ämnesfokus, Passiv till Proaktiv, Envägskommunikation till Dialog, Diskret till Synlig med mera.
 - Frågan om hur rådet känner för detta. Diskussion om balans mellan proaktivitet och att riskera ses som "aktivist". Kanske särskilt viktigt att SCB "markerar" när statistiken används "fel" (feltolkas osv).
- Webbprojektet 2019
 - Effektmål och behovstyper:
 - Lättare att hitta statistiken
 - Lättare att förstå statistiken
 - Lättare att använda statistiken
 - Turisten: Snabba fakta
 - Uppgiftslösaren: Kortanalys
 - Prognosmakaren: Fördjupad analys
 - Snabba fakta – de vanligaste (enkla) frågorna (baseras bland annat på frågor till Statistikservice, samt sök-statistik)
 - Samtal om att ena den officiella statistiken mellan olika SAM för att förenkla access för medborgarna. "En hatt".

5 Redovisa rådsenkät samt Davids tankar om rådet och fokus på bas av enkät

- a. Genomgång av svar på frågorna som de deltagare som var med på kick-off den 21 mars gav.
 - i. Kommentar: Problem om SCB har svårt få svar, att vår statistik kan ses som icke-relevant om medborgarna inte känner att vår statistik speglar deras liv och miljö
 - ii. Någon skillnad på hur nedbrytbar statistiken är beroende på om man betalar eller ej? Både och! Med nuvarande insamlingsmetodik går det ej.

- b. Samtal om SCB:s uppdragsintäkter. Gör uppdrag som omsätter minst 50 miljoner när andra SAM är borträknade. (Till nästa möte vill rådet veta mer om dessa verksamheter. Kommunikationschefen ska kolla detta.) SCB är nu mer strikta med att åta sig uppdrag. Nu gäller gratis först. Kommunfakta är ett exempel där statistik kommer att bli gratis tillgänglig. Även samtal med departementet vad gäller att tillgängliggöra Företagsregistret. En synpunkt är att en lågt hängande frukt är befolkningsrutor och att koppla lönenivåer till dessa.
- c. Några samtal om viktiga samhällsvariabler och veta hur det egna boendeområdet står sig/utvecklas. Flytta viktiga samhällsfrågor närmare medborgarna. Då behöver mycket vara gratis! Om inte blir medborgarna mer av ansvarlösa. Samtal relaterat DeSO (Demografiska statistikområden). Idag har Stockholms stad en del bra statistik som bryter ned på mycket lokal nivå (även f.d. USK).
- d. Frågor om mer info vad gäller Agenda 2030. SCB har ingen specifik budget för att klara av att hantera detta. SCB har ansvar för uppföljningen, men har idag inga resurser för att presentera detta på webben. Kolada har Agenda 2030 presenterat på kommunal nivå.
 - i. Vissa agenda-mål är icke-mätbara

6 Övning om fokus för 2019

Återstående två möten i år ska fokusera på de områden som vi väljer, samt därtill mindre återkoppling på mindre initiativ

Fråga: Vilka två ämnen ska vi djupdyka i 2019 och hjälpa SCB att radikalt förbättra?

Redovisning gruppvis:

- ii. Bredda användandet, nå ut till fler. Tidningen Välfärd beskriver statistik. Beskriver dock bara inom BV-statistik. Finns nästan inget inom ekonomisk statistik. Många har svårt att läsa statistiktabeller. Och vad göra med dem. SCB har en nyckelroll att förklara statistiken! Förklara statistiken så att SCB når ut till flera! (Mix av sifferfabrik och proaktivt.)
- iii. Ämnesområden. Lära mer om hur de väljs ut och varför. Undran om brist på Diskrimineringsdata. Hållbarhet – samla data på mer kreativa sätt. Den officiella statistiken ska vara RELEVANT.
- iv. Ökad synlighet. Appar. Prognoser om arbetsmarknad (sånt som SCB redan gör) behöver användas mer och pushas hårdare.
- v. Kliva ner i människors vardag: hur göra detta med bibehållen trovärdighet? Förflyttning mot detta.
- vi. Hur mäter SCB att vi når ut och är framgångsrika i myndighetens ambition?
- vii. Kan SCB bredda sin insamling (nya datakällor) med bibehållen trovärdighet?
- viii. Indexering/navigation. Hur förbättra och göra mer transparent?
- ix. Statistikfabrik vs agendasättande?
- x. Hur får vi behovstypen Turisten att bli expert och hitta/förstå/verifiera?
- xi. Konklusion och val av fokus:

David sammanställer två förslag till fokus, och mejlar rådet för bifall eller ändring

7 Tankar (uppdrag?) till nästa möte i juni?

David fick i uppdrag att sammanställa fokus på bas av workshop, och återkomma till sekreterare och avdelningschef, och sedan stämma av med användarrådet innan infört i protokoll. Se resultat nedan.

Ett bärande tema i SCB:s strategiska riktning, och en röd tråd i diskussionen, var behovet av att öka relevansen i SCB:s kommunikation och bli en mer aktiv och synlig aktör i det offentliga rummet. Vissa grupper är särskilt svåra att nå fram till, men även för medborgare i allmänhet riskerar SCB att bli en alltmer perifer aktör. Data och siffror finns ett knapptryck bort och det är inte säkert att den statistik som människor tar del av är korrekt insamlad eller presenterad. Utifrån detta föreslår jag följande två huvudteman för våra nästkommande möten:

Juni 10 - Huvudtema: Hur når vi ut till fler vanliga medborgare?

Exempel på diskussionsämnen:

- Hur blir vi en mer proaktiv och relevant aktör i det offentliga samtalet?
- Hur samskapar vi lösningar med medborgare?
- Hur förklarar vi bäst statistiken? Vad den visar och hur den är skapad?
- Hur höjer vi relevansen med mer personaliserad/lokal statistik?
- Vad ska vi inte göra - som kan riskera vår trovärdighet?
- Hur mäter/säkrar SCB förflyttningen?

Okt 11 - Huvudtema: Hur samarbetar vi bäst med förädlare (för att nå ut till fler)?

Exempel på diskussionsämnen:

- Öppen data
- Hur samskapar vi lösningar med förädlare?
- Vilka aktörer saknas i vårt ekosystem?
- Hur gör vi den bakomliggande datan mer transparent?
- Gemensamt möte med regionala användarrådet (med tanke på tillgång till data på små geografiska enheter)?

8 Mötes avslutades